

Борисюк О.Б.

Житомирський національний агроекологічний університет

ВИКОРИСТАННЯ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ В ОСВІТНІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Сьогоднішній світ – це візуально орієнтований світ, світ віртуальних можливостей та інформаційних технологій. Тому телебачення і відео стали залучати аудиторію не лише в якості розваги, але і активно використовуватися з пізнавальною метою у всіх сферах людської діяльності, в тому числі й в освіті.

Сучасні студенти – це покоління, виховане повністю під впливом інформаційних технологій. Будь-яка перспективна система освіти вже не може орієнтуватися тільки на викладача – як на єдине джерело навчальної інформації. Сьогодні його роль полягає, перш за все, в організації пізнавального процесу, всебічному розвитку студентів. Сучасні тенденції розвитку інформаційних технологій диктують необхідність розширення форм, методів і засобів навчання за рахунок широкого використання сучасних електронних інформаційно-комунікативних підходів. Їх застосування в навчально-виховному процесі дозволяє значно підвищити ефективність наочності в навчанні, повніше й точніше інформувати студентів про досліджувані об'єкти або явище [1].

Аудіовізуальні засоби – це особлива група засобів навчання, що використовуються для передачі та сприйняття інформації, зафіксованої на різних запам'ятовуючих пристроях (кіноплівках, аудіоплівках, компактних дисках і таке інше) та на друкованих основах (схемах, таблицях, діаграмах, графіках, репродукціях картин тощо). Деякі науковці вважають, що ці засоби спрямовані на підвищення ефективності сприйняття навчального матеріалу, перевірки рівня його засвоєння, опанування вміннями та практичними навичками застосування отриманих знань, а також різноманітних засобів механізації трудомістких процесів, що відбуваються у процесі навчання [2].

За класифікацією М. Ляховицького існує три типи аудіовізуальних засобів: (1) візуальні (зорові) – малюнки, таблиці, схеми, репродукції картин, діафільми, діапозитиви і таке інше; (2) адитивні (слухові) – фонозаписи, радіотрансляції тощо; (3) власне аудіовізуальні (зорово-слухові) – кінофільми, телефільми, діафільми із звуковим супроводженням, комп'ютерні програми і таке інше [3].

Інша класифікація Аудіовізуальних засобів навчання включає екранні, звукові і екранно-звукові засоби (за класифікацією Зельманова).

Аудіовізуальні засоби навчання займають особливе місце серед інших засобів навчання і мають найбільш сильний вплив, оскільки забезпечують образне сприйняття досліджуваного матеріалу і його наочну конкретизацію у формі найбільш доступній для сприйняття і запам'ятовування; а також є синтезом до-

стовірного наукового викладу фактів, подій, явищ з елементами мистецтва, оскільки відображення життєвих явищ відбувається художніми засобами (кіно – і фотозйомка, художнє читання, живопис, музика та ін) [4].

Слід зазначити, що аудіовізуальні засоби навчання є ефективними засобами стимуляції мовленнєвої діяльності студентів. Мовне спілкування будується на сукупності образів зовнішнього світу, понять і лінгвістичних знаків. Для відображення цих зв'язків необхідний чуттєво-наочний етап в навчанні. Він забезпечується вживанням аудіовізуальних засобів наочності. Аудіовізуальні посібники допомагають усвідомити зв'язок між образом, поняттям і словом, відтворити слово або мовний зразок по наочній підказці, уявити собі ситуацію спілкування і висловитися відповідно до неї. Використання аудіовізуальних засобів на уроках іноземної мови дозволяє учням розвинути мовну здогадку і розширити кругозір. У них з'являється можливість дізнатися про історію, традиції, звичаї людей країни мови, що вивчається [2].

У сучасній методиці прийнято розмежовувати аудіовізуальні засоби навчання (посібники для занять) і технічні засоби навчання (технічні пристосування для демонстрації посібників) [3].

До апаратури відносяться кіно-, діа-і графопроектори, електропрогравачі, радіоприймачі, магнітофони, телевізори, відеоманітофони та відеопрогравачі, теле та відеостудії. Особливу групу складають лінгфонні пристрої (мовні лабораторії), а також навчальні машини і комп'ютери [1].

Аудіовізуальні засоби освіти на сучасному етапі включають в себе:

1. Фонограми: всі види фоноупражнений, фонотести, фонозапису текстів, оповідань, аудіоуроки і аудіолекції. 2. Відеопродукція: відеофрагменти, відеоуроки, відеофільми, відеолекції, тематичні слайди і транспаранти. 3. Комп'ютерні навчальні посібники: електронні підручники, самовчителі, посібники, довідники, словники, прикладні навчальні, контролюючі програми, тести та навчальні ігри. 4. Інтернет: мережеві бази даних, відеоконференції, відеотрансляції, віртуальні семінари, телеконференції на спеціальних тематичних форумах, телекомунікаційні проекти.

Висновок. На підставі вищевикладеного можна зробити наступні висновки. Загальна специфіка людського сприйняття різної інформації визначається особливостями функціонування п'яти органів чуття: зір, слух, нюх, дотик, сенсорика. А оскільки світ сьогодні – це візуально орієнтований світ, світ віртуальних можливостей та інформаційних технологій, то аудіовізуальні засоби – кінематограф, телебачення, відео, мультимедіа – знаходять особливе значення у вирішенні завдань виховання і освіти. Вони дають досить наочний приклад неймовірної за розмахом та швидкості системи розповсюдження аудіовізуальної інформації.

Література

1. Воронін Ю. А. Технічні та аудіовізуальні засоби навчання : навчальний посібник / Ю. А. Воронін. – Воронеж : Воронежський державний педагогічний університет, 2001. – 232 с.
2. Григор'єв С.Г. Мультимедіа в освіті / С. М. Григор'єв, В. В. Гріншкун. – М.: Педагогіка, 2002.
3. Комарова Н.І. Технічні та аудіовізуальні засоби навчання. Програма для студентів гуманітарних факультетів педагогічних вузів / Н. І. Комарова. – М.: МДПУ, 2004.
4. Носкова Т.М. Аудіовізуальні технології в освіті / Т. М. Носкова. – СПб.: СПбГУКІТ, 2004.